

Skladatelské sdružení KONVERGENCE jsme založili na jaře 2002. Náplní naší činnosti je veřejné uvádění děl skladatelů mladé generace, ať už jde přímo o díla členů anebo zajímavé kompozice mladých autorů žijících v zahraničí. Rovněž si klademe za cíl uvádění těch skladeb autorů generace starší, která jsou u nás hrána méně, případně nebyla hrána vůbec.

Uvědomujeme si nesmírnou stylovou rozmanitost a různé možnosti nazírání prostředků, které dnes soudobá hudba používá. Proto má být výsledkem našich snah nalézání a uvědomování si spojitostí ve světě výrazových prvků hudebního vyjadřování jednotlivých členů, též i skladatelů, jejichž díla se chystáme uvádět.

Příští koncert sdružení KONVERGENCE plánujeme přibližně na období měsíce listopadu 2005, přesné datum bude uvedené na webových stránkách sdružení:

<http://sweb.cz/konvergence>

V případě Vašich připomínek, námětů či dojmů nás můžete kontaktovat na:

konvergence@centrum.cz

Sdružení KONVERGENCE vám přeje krásné léto, těšíme se na viděnou v příští koncertní sezóně 2005/2006!

10.6.2005 / POJETÍ LYRIČNOSTI

Tento koncert se koná díky finančním podporám:
Nadace Gideona Kleina
Nadace Českého Hudebního Fondu
Nadace Ochranného Svazu Autorského

Jednotné vstupné: 50Kč

Program koncertu: POJETÍ LYRIČNOSTI

Tomáš Pálka: *Moonsilences (2004)*

Michael Jarrell: *Assonance (1983)*

Roman Pallas: *Smyčcové trio (2001)*

Ondřej Štochl: *Veduty (2005)*

Kaija Saariaho: *Lichtbogen (1986/1987)*

Účinkuje soubor Konvergence:

Magda Čáslavová – flétna
Karel Dohnal – klarinet
Antonín Burda, Irena Štochlová, Tomáš Pálka – housle
Ondřej Štochl, Ilja Samojlov – violy
Sylva Jablonská, Helena Velická – violoncella
Ondřej Krbec – kontrabas
Jan Rybář – klavír
David Růžička – bicí nástroje
Jan Tuláček – kytara
Jana Mandelová – harfa
Jan Svejkovský – dirigent
Ondřej Urban – ozvučení, live-electronic

TOMÁŠ PÁLKA: MOONSILENCES

„*Moonsilences*“ je skladba psaná pro šest nástrojů – flétnu, klarinet, klavír, housle, violu a violoncello. Vznikla během mého pobytu na kompozičních kurzech v Dartingtonu v Anglii (v srpnu 2004) a tam měla rovněž svoji premiéru. Tato kompozice využívá při provedení prostor, jako její elementární součást. Současně je neobvyklým využitím celého ansámblu: nástroje nikdy nehrají společně, pouze jeden za druhým „zni“ své sólo, které je nepatrným odleskem měsíčního ticha...

Tomáš Pálka

MICHAEL JARRELL: ASSONANCE

Michael Jarrell se narodil v Ženevě r. 1958. Po dokončení hudebních studií ve třídě d'Eric Gaudiberta na Národní konzervatoři v Ženevě a studijní stáží ve Spojených Státech Amerických v Tanglewoodu (1978) se stává učitelem po Klaus Huberovi na Staatliche Hochschule für Musik de Freiburg (Bresgau v Německu).

V následujícím desetiletí obdržel množství ocenění za svoji tvorbu: první cenu za skladbu *Assonance*, Beethovenovu cenu v Bonnu za skladbu *Trei II* (1986) a mnohá další ocenění za skladby *Conversions* (1988), *Instantanés* (1985), *Dérives* (1985)...

V letech 1986 – 1988 působí v Cité des arts v Paříži. Po absolvování stáže v IRCAMu píše pod záštitou této společnosti skladbu *Congruences* (1988/1989).

Jako skladatel v rezidenčním pobytu působil v Římě (1988/1989), posléze tamtéž pod hlavičkou švýcarského institutu (1989/1990), v Lionu (1991/1993).

Od roku 1993 působí jako profesor kompozice ve Vídni na Hochschule für Musik.

ONDŘEJ ŠTOCHL: VEDUTY

Chtělo se mi napsat hudbu, která by vycházela jen z čiré intuíce, jen tak si hrát s detaily, s drobnými nápady. Rozhodl jsem se tedy pro kompozici několika krátkých vět a při práci na nich jsem racionální složku omezil na nezbytné minimum. Když jsem měl podstatnou část již napsanou, nemohl jsem se zbavit dojmu, že vzniklá hudba souvisí s tím co často zažívám. Připomínala mi takové ty chvíličky, při kterých nechávám volně běžet své myšlenky a dojmů. Později jsem si také všiml, že se mi fragmenty z mé skladby nejvíce vybavují v centru Prahy – při čekání na tramvaj, při cestě na nádraží nebo do práce... Ty šedivé a pro málokoho přitažlivé ulice, dvory a různé zapadlé kouty jsou právě díky své anonymitě úžasným místem pro klidné přemítání. Přímou výzeví k představám o různých mikrosvětích, které jsou za každým oknem jiné a kterým jejich vnější anonymita poskytuje obrovskou vnitřní autonomii. Taková místa vyvolávají podobnou představu snad právě proto, že jsou zcela všední a že se o jejich přitažlivost nikdo obzvláště nesnaží. Zůstávají beze změn, „nepřetvářejí“ se...

Ondřej Štochl

KAIJA SAARIAHO: LICHTBOGEN

Kaija Saariaho se narodila r. 1952 v Helsinkách a je vedle Sofie Gubaidulinové patrně nejnámější ženou-skladatelkou dneška a přední místo by jí patřilo i na seznamu hudebně proslulých Finů. Saariaho, která od roku 1982 žije v Paříži, dává svým skladbám poetické názvy a soustředí se v nich především na zvukovou barvu, k jejímuž prozkoumávání vydatně využívá nových technologií. Téměř všechny její skladby nějakým způsobem pracují s elektronikou. Zatímco na počátku pařížské éry byly její experimenty se zvukem a digitálními technologiemi až radikální – ve *Vers le blanc* z roku 1982 vytvořila pomocí speciálního softwaru vyvinutého pařížským IRCAMem patnáctiminutové glissando, během kterého zdánlivě lidskými hlasy zpívaný akord pomaloučku přejde do jiného a barva lidského hlasu se cestou deformuje a opět „narovná“ – od poloviny devadesátých let se do její hudby vrací prvky „tradičnějšího“ hudebního výrazu, především melodie. Jako příklad může sloužit pro Gidona Kremera komponovaný *Graal théâtre* pro housle a orchestr, jedna z mála Saariaho skladeb ve které se neobjevuje elektronika, nebo *Château de l'âme* pro soprán, osm ženských hlasů a orchestr, cyklus pěti písní na slova staré indické a egyptské milostné poezie jehož sólový part dosahuje neobyčejných a v hudbě Saariaho nových lyrických kvalit (obě skladby lze najít na profilovém CD *Saariaho*, které v roce 2001 vyšlo u Sony – recenze viz HIS Voice 2/2002). Za syntézu skladatelčiny dosavadní tvorby lze považovat její zatím jedinou operu *L'amour de loin* (*Láska zdaleka*), která se stala jednou z neúspěšnějších a nejhranějších oper posledních let a dočkala se od své premiéry na Salzburšském festivalu v roce 2000 už dvou zcela odlišných scénických podob, což je u soudobé opery zcela neslýchané. Autorem „původní“, Salzburšské inscenace je americký režisér Peter Sellars proslulý svým kontroverzním přístupem k inscenování Mozartových oper.

Saariaho zájem o nové technologie se neomezuje na elektronickou složku jejich kompozic a formování hudebního materiálu pomocí spektrální analýzy, ale odráží se také v její radiofonické kompozici *Stilleben* (1987-8) a v poslední době především v jedinečném projektu *Prisma*, CD-ROMu, který je multimediálním profilem Saariaho jako skladatelky a zároveň jakýmsi didaktickým nástrojem, který umožňuje proniknout do světa soudobé hudby. Součástí CD-ROMu je i interaktivní hudební hra *Mirrors* (Zrcadla), která "hráči" umožňuje volně nebo podle zvolených kompozičních pravidel kombinovat Kaijoo Saariaho speciálně zkomponované fragmenty pro violoncello a flétnu a vytvořit tak vlastní verzi tohoto „otevřeného díla“. Verze samotné Saariaho je zde ke slyšení za doprovodu uměleckého videa z dílny Jean-Baptisty Mathieua.

Tereza Havelková

Ke kompozici: Pro posluchače této skladby určitě není zcela snadné odpoutat se od tradičního poslechu systému „start-cíl“, tedy od čekání na kontrast, změnu, příběh... Odpoutání je však podmínkou k prožití toho, co tato skladba může (a snad i má) přinést. Podle mého názoru je jejím cílem zachycení toho věčného proudu různých úlomků, které se doplňují, navazují na sebe, spývají; a činí tak bez čitelných souvislostí. Posluchač může pocítit ten věčný koloběh energie, který je i podstatou jeho života...

Ondřej Štochl